

16 מרץ 2023

כ"ג אדר תשפ"ג

לכבוד

נטע אורן, עו"ד

הממונה על ענייני בג"צים

פרקליטות המדינה

ח.נ.,

הנדון: הגבלות חמץ בפסח במחנות צה"ל

הנני מתכבד לפנות אליך בנושא הנדון מטעם עמותת חדו"ש - לחופש דת ושוויון ומטעם עמותת "הפורום החילוני", כדלקמן:

1. ביום 8.12.2021 הגישו מרשותי, יחד עם קבוצת הורים למתגייסים ולחיילי צה"ל, עתירה כנגד הגבלות החמץ הגורפות הנוהגות בבסיסי צה"ל (בג"ץ 8420/21, **הנביא-אלנקווה נ' צה"ל**). בעתירה הוצא צו על תנאי והוא קבוע לדיון בחודש מאי, **לאחר חג הפסח תשע"ג**.

2. יחד עם הגשת העתירה הגישו מרשיי בקשה לצו ביניים אשר יאסור על ביצוע חיפוש בחפציהם האישיים של הנכנסים למחנות צה"ל או הנמצאים בהם (כדוגמת "מסדרי חמץ" הנהוגים ביחידות); וכן יאסור על הגבלתה בדרך כלשהי של הזכות להכניס, להחזיק או לצרוך חמץ בבסיסי צה"ל קודם ליום י"ג ניסן בשעה 9:00 בבוקר, כפי שמורות פקודות צה"ל הקיימות.

3. בתגובתה המקדמית מיום 22.2.2022 הצהירה המדינה כי "על רקע ממצאי הבחינה בנושא, **בכוונת צה"ל להבהיר כי יש להימנע מביצוע חיפוש חמץ יזומים ברשות הפרט של החיילים**, בהיעדר חשש קונקרטי למעבר על פקודות הצבא." (סעי' 76 לתגובה המקדמית, וראי גם סעי' 80 לתגובה האמורה); כן הוצהר כי "מועד תחילת האיסור על הימצאות חמץ בבסיסי פסח [כך במקור] נקבע ליום י"ג ניסן בשעה 9:00 בבוקר... בכפוף להנחיות מעשיות שיכול ותינתנה ביחידות".

4. בהתבסס על דברים אלו, ציין בית המשפט העליון בסעיף 2 להחלטתו מיום 1.3.2022, כדלקמן:

"רשמנו לפנינו את הצהרת המשיבים כי "בצה"ל לא נוהגת מדיניות של בדיקה יזומה בחפצים האישיים של הנכנסים ליחידות הצבא ולמתקניו, ואף לא של חיפוש יזום בתיקים אישיים של חיילים או על גופם לצורך איתור חמץ במהלך תקופת חג הפסח", וכן כי לא נערכים חיפושים כאמור בכניסה לבסיסי צה"ל או בארונות האישיים של חיילים (פסקאות 52 ו-76 לתגובה המקדמית, וכן ראו עמ' 4 שורות 27-26 ועמ' 5 שורות 6-7 ו-17-18 לפרוטוקול הדיון מיום 28.2.2022).

בשים לב לכך, בשלב זה לא ראינו מקום להיעתר לבקשה למתן צו ביניים."

5. בתצהיר התשובה מטעם המשיבים נאמר כי "מעשה ואילך יחלו הפעולות להכשרת הבסיסים לכל המוקדם יומיים לפני ערב החג, קרי לא לפני יום י"ב בניסן בשעה 00:06"; אך הוראה זו טרם עוגנה בפקודות (סעי' 51 לתצהיר התשובה) וקיימת כוונה עקרונית לעגנה בנוהל בטרם חג הפסח הקרוב. לעניין הבדיקות בחפצי החיילים, למיטב הבנתנו, לא ניתנה התייחסות נוספת.
6. בהינתן שהצהרות והבטחות אלה מתייחסות לכאורה לא רק לחג הפסח הקודם אלא נועדו לחול אף בחגי הפסח שבעקבותיו, אף אם עתירתנו לא תתקבל, נבקש כי תבהירי -
- א. האם פרסם צה"ל הנחיה ורענון לקראת חג הפסח תשע"ג, והאם הנחיה זו כוללת הבהרה כי חל איסור מוחלט על ביצוע "מסדרי חמץ" או חיפוש בכליהם של חיילים בבסיסי צה"ל לשם חיפוש חמץ לקראת החג או במהלכו, למעט מקום שקיימת ראיות של ממש המעלות חשד קונקרטי להפרה של פקודות הצבא;
- ב. האם כוללת ההנחיה הבהרה שאין, ואין לאפשר, כל הגבלה על החזקה או צריכה של חמץ בבסיסי צה"ל לפני יום י"ב ניסן.
- יצוין, כי למיטב ידיעתנו לא שונתה הפקודה הקובעת את מועד תחילת ההגבלה ליום י"ג ניסן בשעה 00:09, וממילא פקודה זו גוברת על כל הנחיה שתצא בנושא; אולם בנסיבות הענין, ומבלי לגרוע מכל טענה ביחס למצב בעתיד, לא מצאנו לנכון להרחיב את גדר המחלוקת ביחס לנושא זה, ובלבד שאכן יקפיד צה"ל שלא לחרוג מן הכללים שקיבל על עצמו בנדון ואשר עליהם הודיע בתצהיר התשובה הנ"ל.
7. ככל שפורסמה הנחיה כאמור, נבקש לקבל העתק ממנה.
8. למען הזהירות יובהר, כי ככל שלא נקבל מענה ענייני לפנייתנו, או שיימצא כי צה"ל אינו נוקט את הצעדים הנדרשים לשם מימוש התחייבויותיו האמורות בפסח תשע"ג בכלל בבסיסי צה"ל, לא יהיה מנוס מהגשת בקשה חוזרת לצו ביניים.
9. נודה להתייחסותך המהירה.

בכבוד רב

הרב אורי רגב, עו"ד

מנכ"ל עמותת חדו"ש - לחופש דת ושוויון